

Vznikly české verze manuálů pro jednotnou administraci Devítikolíkového testu, Purdue Pegboard Testu a Box and Block Testu s využitím jednoho a dvou pokusů jednotlivých subtestů

Czech versions of the manuals for the unified administration of the Nine Peg Test, Purdue Pegboard Test and Box and Block Test using one and two attempts of each subtest were developed

Kateřina Vondrová^{1,2}, Eliška Rotbartová¹, Olga Nováková¹

¹Klinika rehabilitačního lékařství, 1. lékařská fakulta, Univerzita Karlova a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze

²Klinika rehabilitace a tělovýchovného lékařství, 2. lékařská fakulta, Univerzita Karlova a Fakultní nemocnice Motol, Praha

e-mail prvního autora: katerina.rybarova@lf1.cuni.cz

VONDROVÁ, Kateřina; ROTBARTOVÁ, Eliška a NOVÁKOVÁ, Olga. Vznikly české verze manuálů pro jednotnou administraci Devítikolíkového testu, Purdue Pegboard Testu a Box and Block Testu s využitím jednoho a dvou pokusů jednotlivých subtestů. Online. *Ergoterapie: Teorie a praxe*. 2025, roč. 3, č. 1, s. 28–30. ISSN 3029-5025. Dostupné z: <https://ergoterapie.cz/casopis-ergoterapie-teorie-a-praxe-1-2025/>

Datum doručení do redakce: 14. 5. 2025, datum přijetí k publikaci: 27. 5. 2025

Součástí běžné praxe ergoterapeutů je objektivní hodnocení obratnosti rukou lidí s nejrůznějšími diagnózami. V klinické praxi i ve výzkumných studiích mohou za tímto účelem používat i Devítikolíkový test (Nine Hole Peg Test; **NHPT**), Purdue Pegboard Test (**PPT**) nebo Box and Block Test (**BBT**), viz **obrázek 1**.

Ke všem těmto třem standardizovaným testům dosud existovaly české rozšířené verze manuálů, podle kterých bylo od roku 2021 možné jednotně provádět objektivní testování s využitím **tří ihned po sobě jdoucích pokusů jednotlivých subtestů** (Rybářová et al., 2021a; Rybářová et al., 2021b; Rybářová et al., 2021c). Tyto manuály jsou unikátní svými pravidly pro řešení a vyhodnocení tzv. **specifických situací**, které běžně vznikají v průběhu testování. Příklady specifických situací v jednotlivých testech jsou uvedené v **tabulce 1**.

Existence pravidel pro tyto specifické situace je zcela zásadní i vzhledem k závěrům nedávno publikovaného open-access článku v časopise *Rehabilitácia* popisující výsledky

Obrázek 1 NHPT, PPT a BBT (zdroj: vlastní archiv autorek)

Tabulka 1 Příklady specifických situací v NHPT, PPT a BBT

Příklady specifických situací	NHPT	PPT	BBT
situace, kvůli kterým je nutné ihned přerušit pokus	pád kolíku do klína nebo na zem	opakované použití více uchopených součástí najednou	výskyt rušivých faktorů prostředí, které významně ovlivňují výkon probanda
	dopomoc druhou rukou při manipulaci s kolíkem manipulace s více kolíky najednou, aniž by se proband sám opravil	opakované vynechávání otvorů určených pro umísťování kolíků manipulace s více než čtyřmi součástkami za sebou špatnou rukou při kompletování	
situace, kdy je možné pokračovat v provádění pokusu	pád kolíku na testovací desku nebo na stůl	pád součástky na testovací desku nebo na stůl	přemístění více kostek najednou
	kolík se při vrácení zpět do zásobníku od něj odrazí a vyletí mimo něj	nechtěné vytažení jednoho kolíku z již řádně umístěného páru kolíků	nedostatečný přesah konečků prstů přes přepážku při manipulaci s kostkou
	správně umístěný kolík proband z otvoru omylem vyjme a znovu ho tam sám vrátí	nechtěné shoení podložky z již sestaveného kompletu	odraz kostky od testovací krabice a její pád na zem

dotazníkového šetření realizovaného v době, kdy ještě nebyla zveřejněna Česká rozšířená verze manuálu pro NHPT (Rybářová et al., 2021a). To prokázalo, že se ergoterapeuti z České republiky ani ze Slovinska neshodli ve způsobech reagování na pět vybraných situací v NHPT ani v jejich vyhodnocení. (Vondrová et al., 2025a)

Ergoterapeuti někdy potřebují provádět i **méně než tři pokusy** jednotlivých subtestů NHPT, PPT nebo BBT na příklad kvůli omezeným časovým možnostem na realizaci ergoterapeutického vyšetření, interním pravidlům týkajících se testování na pracovišti nebo zvýšené unavitelnosti testovaných pacientů.

Proto byly v květnu 2025 vypracovány a následně publikovány verze manuálů pro NHPT, PPT i BBT, podle kterých je možné jednotným způsobem provádět testování s využitím pouze jediného pokusu nebo dvou pokusů jednotlivých subtestů těchto objektivních standardizovaných testů (Vondrová et al., 2025b; Vondrová et al., 2025c; Vondrová et al., 2025d).

Z webových stránek <https://rehabilitace.lfl.cuni.cz/publikacni-cinnost-uvod> je proto nyní možné si zdarma stáhnout manuály pro administraci jednoho, dvou i tří pokusů jednotlivých subtestů NHPT, PPT i BBT.

Pro všechny členy České asociace ergoterapeutů (včetně studentů ergoterapie) jsou stále **zdarma k dispozici online kurzy** s neomezeným přístupem, které obsahují videomanuály správné administrace NHPT, PPT i BBT i cvičné kvízy. Zájemci o přístup k těmto kurzům mohou napsat e-mail na katerina.rybarova@lfl.cuni.cz. (Vondrová a Hradilová, 2023)

Plně k dispozici je stále i **počítačová aplikace Ergo Testy Jemné Motoriky**, která ergoterapeutům může usnadnit testování pomocí NHPT, PPT i BBT včetně vyhodnocení výsledků testů i vytvoření zápisu do zdravotnické dokumentace (Vondrová et al., 2024).

Administraci NHPT, PPT i BBT může ergoterapeutům usnadnit i používání **zvukových nahrávek** (Rybářová, 2021d; Rybářová, 2021e; Rybářová, 2021f).

V roce 2025 by měl být dokončen sběr dat potřebných pro **stanovení českých norem** pro NHPT, PPT i BBT administrovaných podle českých rozšířených manuálů (Vondrová et al., 2024b). V současné době **zbývá otestovat ještě 60 zdravých mužů ve věku od 35 do 64 let včetně a osm žen ve věku od 60 do 64 let a jednu ženu ve věku 35 až 39 let**. Podrobnosti k výzkumu viz: <https://lurl.cz/DIJAK>. Zájemci o testování se mohou hlásit e-mailem na katerina.rybarova@lfl.cuni.cz.

Zdroje

RYBÁŘOVÁ, Kateřina; SÝKOROVÁ, Jitka; MARKOVCOVÁ, Lucie; NOVÁKOVÁ, Olga; VAVŘÍKOVÁ, Marianna et al. KLINIKA REHABILITAČNÍHO LÉKAŘSTVÍ I. LF UK A VFN V PRAZE. Česká rozšířená verze manuálu pro Box and Block Test (BBT). Praha: Rehalb, 2021c, 14 s. ISBN 978-80-906738-5-4. Dostupné z: <https://rehabilitace.lfl.cuni.cz/publikacni-cinnost-uvod>.

RYBÁŘOVÁ, Kateřina; SÝKOROVÁ, Jitka; NOVÁKOVÁ, Olga; RODOVÁ, Zuzana; VAVŘÍKOVÁ, Marianna et al. KLINIKA REHABILITAČNÍHO LÉKAŘSTVÍ I. LF UK A VFN V PRAZE. Česká rozšířená verze manuálu pro Nine Hole Peg Test (NHPT). Praha: Rehalb, 2021a, 11 s. ISBN 978-80-906738-2-3. Dostupné z: <https://rehabilitace.lfl.cuni.cz/publikacni-cinnost-uvod>.

RYBÁŘOVÁ, Kateřina; SÝKOROVÁ, Jitka; RODOVÁ, Zuzana; NOVÁKOVÁ, Olga; VAVŘÍKOVÁ, Marianna et al. KLINIKA REHABILITAČNÍHO LÉKAŘSTVÍ I. LF UK A VFN V PRAZE. *Česká rozšířená verze manuálu pro Purdue Pegboard Test (PPT): Model 32020A*. Praha: Rehalb, 2021b, 44 s. ISBN 978-80-906738-8-5. Dostupné z: <https://rehabilitace.lfl.cuni.cz/publikacni-cinnost-uvod>.

RYBÁŘOVÁ, Kateřina. *Česká rozšířená verze manuálu pro Box and Block Test (BBT)*. Online. Zvukový soubor. Praha: Klinika rehabilitačního lékařství I.LF UK a VFN, 27.10.2021f. Dostupné z: <https://rehabilitace.lfl.cuni.cz/publikacni-cinnost-uvod>. [cit. 2025-05-12].

RYBÁŘOVÁ, Kateřina. *Česká rozšířená verze manuálu pro Nine Hole Peg Test (NHPT)*. Online. Zvukový soubor. Praha: Klinika rehabilitačního lékařství I.LF UK a VFN, 27.10.2021d. Dostupné z: <https://rehabilitace.lfl.cuni.cz/publikacni-cinnost-uvod>. [cit. 2025-05-12].

RYBÁŘOVÁ, Kateřina. *Česká rozšířená verze manuálu pro Purdue Pegboard Test (PPT): Model 32020A*. Online. Zvukový soubor. Praha: Klinika rehabilitačního lékařství I.LF UK a VFN, 27.10.2021e. Dostupné z: <https://rehabilitace.lfl.cuni.cz/publikacni-cinnost-uvod>. [cit. 2025-05-12].

VONDROVÁ, Kateřina a HRADILOVÁ, Johana. Videomanuály pro administraci vybraných standardizovaných testů hodnotících jemnou motoriku. Online. *Ergoterapie: teorie a praxe*. 2023, roč. 1, č. 5, s. 29–30. ISSN 3029-5025. Dostupné z: <https://ergoterapie.cz/casopis-ergoterapie-teorie-a-praxe-1-2023/>. [cit. 2025-05-13].

VONDROVÁ, Kateřina; ROTBARTOVÁ, Eliška; MATOUŠOVÁ, Zita; NOVÁKOVÁ, Olga; RODOVÁ, Zuzana et al. KLINIKA REHABILITAČNÍHO LÉKAŘSTVÍ I. LF UK A VFN V PRAZE. *Česká rozšířená verze manuálu pro Box and Block Test (BBT): verze pro administraci jednoho a dvou pokusů obou subtestů*. Praha: Rehalb, 2025b, 17 s. ISBN 978-80-906738-0-9. Dostupné z: <https://rehabilitace.lfl.cuni.cz/publikacni-cinnost-uvod>.

VONDROVÁ, Kateřina; ROTBARTOVÁ, Eliška; MATOUŠOVÁ, Zita; NOVÁKOVÁ, Olga; RODOVÁ, Zuzana et al. KLINIKA REHABILITAČNÍHO LÉKAŘSTVÍ I. LF UK A VFN V PRAZE. *Česká rozšířená verze manuálu pro Nine Hole Peg Test (NHPT): verze pro administraci jednoho a dvou pokusů obou subtestů*. Praha: Rehalb, 2025c, 15 s. ISBN 978-80-909547-0-0. Dostupné z: <https://rehabilitace.lfl.cuni.cz/publikacni-cinnost-uvod>.

VONDROVÁ, Kateřina; ROTBARTOVÁ, Eliška; MATOUŠOVÁ, Zita; NOVÁKOVÁ, Olga; RODOVÁ, Zuzana et al. KLINIKA REHABILITAČNÍHO LÉKAŘSTVÍ I. LF UK A VFN V PRAZE. *Česká rozšířená verze manuálu pro Purdue Pegboard Test (PPT): verze pro administraci jednoho a dvou pokusů všech subtestů*. Praha: Rehalb, 2025d, 51 s. ISBN 978-80-909547-1-7. Dostupné z: <https://rehabilitace.lfl.cuni.cz/publikacni-cinnost-uvod>.

VONDROVÁ, Kateřina; ŠUC, Lea; ZAJC, Dejana; RODOVÁ, Zuzana; KRIVOŠÍKOVÁ, Mária et al. Differences in performing standardized assessment of fine motor skills between czech and slovenian occupational therapists: Nine Hole Peg Test. Online. *Rehabilitácia*. 2025a, roč. 62, č. 1, s. 9–20. ISSN 0375-0922. Dostupné z: <https://doi.org/10.61983/lcrh.v62i1.90>. [cit. 2025-05-13].

VONDROVÁ, Kateřina; VONDRA, Tomáš a NIKOLCHUK, Nikita. Vznikla počítačová aplikace pro administraci standardizovaných testů jemné motoriky. Online. *Ergoterapie: Teorie a praxe*. 2024, roč. 1, č. 7, s. 31–33. ISSN 3029-5025. Dostupné z: <https://ergoterapie.cz/casopis-ergoterapie-teorie-a-praxe-1-2024/>. [cit. 2025-05-12].

VONDROVÁ, Kateřina; ROTBARTOVÁ, Eliška; MATOUŠOVÁ, Zita a STRUBINSKÁ, Šárka. Aktuální informace k probíhající české ergoterapeutické normativní studii. Online. *Ergoterapie: Teorie a praxe*. 2024b, roč. 2, č. 2, s. 26-29. ISSN 3029-5025. Dostupné z: <https://ergoterapie.cz/casopis-ergoterapie-teorie-a-praxe-2-2024/>. [cit. 2025-05-12].

Prohlášení o finanční podpoře:

Podpořeno MZ ČR – RVO -VFN64165.